

Gazoz, meyve suyu ve alkol meselesi

Birçok yerden arayan okuyucularımız: “Son günlerde gazozlarda ve meyve sularında var olduğu söylenen alkolün durumu nedir? Gazoz ve meyve suyu içmek haram mıdır?”

Bizim ülkemizde bazen olağan haberler inananlara vesvese verecek ölçüde abartılarak sansasyon niteliğinde çıkıyor ve tabii ki yer yerinden oynuyor. Geçtiğimiz günlerde inananlar Ramazan-ı Şerifin yüksek hazzını ibadetleriyle idrak ediyorlarken, bir haber ki, ne haber, herkesin iftar sofrasını süsleyen gazozların ve meyve sularının alkollü içecek olduğu haberi bomba gibi ortaya düşüyor. Ben bir oyun var yine demiştim. İbadet edenlerin ibadetlerine vesvese vermeye yarayan bir oyun. Başka bir işe yaramıyor çünkü bu tür sansasyonlar. Çünkü bu millet alkollü içecekleri biliyor. Sarhoş edici olup haram olan nesnelere biliyor. Bunu şimdi öğreniyor değil. Ama iş vesvese arttırmak olsun, ibadet bulandırmak olsun yeter ki. Ortaya atılıyor ve su bulandırılıyor. Bulanık suda balık avlamak isteyenlere gün doğuyor.

Evet, bizim şaşmaz bir ölçümüz var, vesvese verici haberlere kulak vermeyiz biz: Peygamber Efendimiz (asm) buyuruyor ki: “Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır.”¹ Keza Peygamber Efendimiz (asm), “Her sarhoş edici şey haramdır. Bir küp içildiği takdirde sarhoşluk veren bir şeyin tek avucu da, tek yudumu da haramdır.”² Ölçümüz budur. Şimdi soralım: Gazozların ve meyve sularının çoğu sarhoş ediyor mu, bir küpü sarhoş ediyor mu? Eğer etmiyorsa vesvese içine girmeye hiç gerek yoktur; içilebilir, caizdir.

Diğer yandan, alkolün tabiatta var olduğu zaten bilinen bir gerçektir. Yediğimiz kimi meyve ve yiyeceklerde bize zarar vermeyecek oranlarda etil alkol (ethanol) vardır. Nitekim Peygamber Efendimiz (asm): “Üzümden içki yapılır, hurmadan içki yapılır, baldan içki yapılır, buğdaydan içki yapılır, arpadan içki yapılır. Ben sizi bütün sarhoş edicilerden yasaklıyorum”³ buyurmakla bu meyve ve yiyeceklerde fitrî olarak bulunan alkol oranlarına işaret buyurduktan sonra, bu alkol oranlarını özel işlemlerden geçirip mayalandırmak sûretiyle fazlalaştırarak sarhoş edici bir düzeye getirip bunu içmeyi yasakladığını bildiriyor. Dikkat edelim: haram kılınan, alkolü

arttırılmış içecektir, sarhoşluk veren içkidir. İçinde bin gramda 1,90 gr. etil alkol bulunan hurma yasaklanmış değildir. Fakat bu binde 2 oranındaki alkolü mayalandırıp arttırarak hurmadan yüksek alkol oranlı içki yapıp içmek haram kılınmıştır.

Nitekim geçtiğimiz günlerde Sentezhaberde, Uludağ A.Ş.'nin TÜBİTAK'ın Bursa Test ve Analiz Laboratuvarında yaptırdığı bir test ve analiz sonucu yayınlandı. Habere göre günlük tükettiğimiz tabii besinlerin bazılarında bulunan etil alkol oranları şöyledir: Patateste bin gramda 4,47 gram; yoğurttta bin gramda 2,48 gram; bozada bin gramda 2,26 gram; portakalda bin gramda 2,13 gram; hurmada bin gramda 1,90 gram; sirkede bin gramda 1,69 gram; greyfurtta bin gramda 0,95 gram etil alkol (ethanol) bulunmaktadır. Haberde meyve suları ve gazozlardaki alkol oranları ise şöyle yer alıyor: Meyve suyunda bin gramda 0,48 gram; kolada, gazozda ve portakallı gazozda bin gramda 0,2 gram alkol bulunmaktadır. Söz konusu gazlı içeceklerde ve meyve sularında ölçülen alkol de, bu ürünlerin içeriğindeki meyve aromaları ve konsantrelerden gelmektedir.

Takdir edilir ki, bu oranlardaki alkol, tabii besinlerde bulunan alkol oranlarının yarısından da az bulunmaktadır ve sarhoş edici özellik taşımamaktadır. Bu yüzden Tarım ve Köyişleri Bakanlığının "Alkolsüz İçecekler Tebliği"nde de bu oranlarla (temel gıda maddelerindeki tabii oranı geçmeyen—binde 5—oranlarla) hazırlanan içecekler alkolsüz içecek olarak kayda geçmiştir.

Dipnotlar:

1- Nesai, Eşribe, 25

2- Buhârî, Eşribe 4, Vudû 71; Müslim, Eşribe 67-68, (2001); Muvatta, Eşribe 9, (2, 845); Ebû Dâvud, Eşribe 5, (3682, 3687); Tirmizî, Eşribe 2, 3, (1864, 1867); Nesâî, Eşribe 23, (8, (298)

3- Ebû Dâvud, Eşribe 4, (3676); Tirmizî, Eşribe 8, (1873)